

Advies doorbelasting laboratoriumkosten aan sporters

1. Advies

De Raad van Advies acht het van groot belang dat een sporter zich goed kan verdedigen als hij/zij geconfronteerd wordt met een belastend laboratoriumresultaat. Het is dan ook goed dat het dopingreglement voorziet in een aantal waarborgen, waaronder het recht op een B-analyse en het recht om uitgebreide documentatie van het dopinglaboratorium te ontvangen.

Met het gebruik maken van de waarborgen zijn kosten gemoeid, en de Raad van Advies meent dat er een voorziening behoort te zijn voor sporters die deze kosten niet zelf kunnen opbrengen. Het recht om zich te verdedigen is immers een fundamenteel recht dat ook door minder draagkrachtige sporters geldt. Daarbij realiseert de Raad van Advies zich echter ook dat het wegnemen van financiële drempels tot misbruik kan leiden.

De Raad van Advies is niet van mening dat het voorzien in een financiële regeling een verantwoordelijkheid van de Dopingautoriteit is. Het is de taak van de Dopingautoriteit om het dopingreglement te handhaven, en die positie is niet goed verenigbaar met het financieren van de verdediging van sporters die ervan verdacht worden dat reglement te hebben overtreden. Die verdediging is en blijft naar de mening van de Raad van Advies de eigen verantwoordelijkheid van de sporter.

De Raad van Advies meent wel dat de Dopingautoriteit zich dient in te spannen om het benodigde financiële vangnet buiten de Dopingautoriteit te laten realiseren.

De Raad van Advies voegt daaraan toe dat de Dopingautoriteit in dit kader ook een adviesrol heeft met betrekking tot de bruikbaarheid en bewijskracht van analyses in het kader van een procedure. Die praktijk bestaat, en de Raad van Advies adviseert om die te continueren.

2. Startnotitie: Doorbelasting laboratoriumkosten aan sporters

Kosten die sporters en andere betrokkenen maken in het kader van hun verdediging

Als tegen een sporter of een andere betrokkene aangifte wordt gedaan inzake een dopingovertreding, zal in het merendeel van de gevallen de betrokkene zich willen verdedigen. De verdediging kan zich richten op de overtreding zelf (de betrokkene acht zichzelf onschuldig), tegen de strafmaat, of tegen enig ander aspect van een zaak. Maar wat de verdediging ook precies behelst: er zijn kosten mee gemoeid, en die kosten kunnen aanmerkelijk oplopen, zeker als er advocaten en inhoudsdeskundigen in de arm worden genomen.¹

Kosten die de Dopingautoriteit doorbelast aan sporters

Een niet onbelangrijk onderdeel van de kosten die sporters (kunnen) maken zijn laboratoriumkosten die de Dopingautoriteit aan hen doorbelast.

---

¹ Om sporters in staat te stellen zich ook in complexe zaken te verdedigen is door NOC*NSF (in nauw overleg met het ministerie van VWS en de Dopingautoriteit) een financiële regeling in het leven geroepen.

Het gaat dan primair om de kosten voor een B-analyse, en de kosten voor het samenstellen en beschikbaar stellen van uitgebreide laboratoriumrapporten.²

Maar ook de analyse van voedingssupplementen door dopinglaboratoria kan kosten met zich meebrengen, terwijl een sporter in een nadelige positie kan komen als hij hiervan afziet.³

Incidenteel kan het ook nog andere kosten betreffen, zoals de kosten die samenhangen met testen die een sporter in het dopinglaboratorium moet ondergaan om in een bepaald type dopingzaken (in het bijzonder salbutamol-zaken) zijn/haar onschuld te bewijzen.⁴ De kosten voor een standaard B-analyse liggen op dit moment rond de € 550, en die voor een uitgebreid laboratoriumpakket zitten in dezelfde orde van grootte. Als een sporter de B-analyse laat uitvoeren en beide pakketten (A en B) opvraagt, dient hij/zij dus zeker al € 1.500 te betalen, en dat bedrag kan verder oplopen als het bijvoorbeeld om complexe (niet bij de standaard-screening behorende) analyses gaat (met als voorbeeld de IRMS-methode).

De analyse van een enkel voedingssupplement kost ca. € 500 (met uitschieters naar onder en naar boven).

De kosten voor het ondergaan van (salbutamol) testen in een dopinglaboratorium belopen ook al snel € 1.500.

In de praktijk zijn deze kosten vaak een probleem voor (amateur) sporters. Sporters geven regelmatig aan dat ze om financiële redenen afzien van de B-analyse en de documentatie, en dat dit een belemmering vormt voor de verdediging die ze graag zouden willen voeren. Dit vanzelfsprekend mede omdat andere kosten (zoals kosten die samenhangen met een hoorzitting) ook al op de sporter drukken.

Voor alle kosten geldt dat de Dopingautoriteit die onderdeel laat zijn van de periodieke offerteronden richting beide dopinglaboratoria waar wij structureel mee samenwerken. De Dopingautoriteit streeft naar zo laag mogelijke prijzen, en de door ons c.q. het laboratorium in rekening gebrachte kosten betreffen dan ook echte bodemprijzen (en soms zelfs minder dan dat).

Het Nederlandse beleid in het internationale kader

Verreweg de meeste anti-dopingorganisaties belasten de laboratoriumkosten door aan de sporters. Niet alle ADO's onderhandelen met de laboratoria over die kosten, zodat de in rekening gebrachte kosten bij andere organisaties vaak veel hoger zijn dan bij ons (orde grootte: twee tot drie keer zo hoog). Dergelijke hoge kosten zijn vooral aan de orde bij Internationale Federaties. Anderzijds is er ook een klein aantal ADO's dat (principiële) helemaal niets in rekening brengt (waaronder onze Amerikaanse zusterorganisatie USADA).

Afwegingen

De Dopingautoriteit heeft vanaf haar ontstaan de laboratoriumkosten doorbelast aan de sporters, en dit gold niet anders voor de stichtingen die eerder als Nationale Anti-Doping Organisaties fungeerden. Een fundamentele discussie hierover is – voor zover te achterhalen valt – nooit gevoerd. Het doorbelasten is altijd min of meer een vanzelfsprekendheid geweest, en bovendien een praktijk die in lijn is met het beleid van vrijwel alle andere (N)ADO's.

Het lijkt echter inmiddels hoog tijd om de discussie over dit beleid te voeren. Om te beginnen al omdat de Dopingautoriteit als overheidsorganisatie mogelijk andere afwegingen moet maken dan de stichtingen gedaan hebben (?).

---

² Het recht op een contra-expertise stamt nog uit een tijd waarin laboratoriumresultaten veel minder betrouwbaar waren dan tegenwoordig, maar het geldt wel als een verworven recht dat zeker niet 'zomaar' kan worden afgeschaft, zelfs niet als in aanmerking wordt genomen dat de contra-expertise slechts zeer zelden afwijkt van het initiële resultaat.

³ Dit is vooral relevant in zaken waarin de sporter geen andere verklaring kan geven voor een bevinding dan vervuiling van door hem/haar gebruikte supplementen.

⁴ Anders dan bij de B-analyse gaat het hier niet om de bevestiging van een eerdere bevinding, maar om het verzamelen van nieuwe informatie, wat ook nog eens een zekere belasting van de sporter impliceert.

Nederland heeft altijd veel belang gehecht aan de rechtspositie van sporters, en het is de vraag of die insteek zich wel goed verhoudt met de boven beschreven praktijk. In dopingzaken geldt vaak het Strict Liability principe, waarbij de sporter zijn/haar onschuld moet bewijzen (en het niet de NADO is die de schuld moet bewijzen), en is het in die situatie wel aanvaardbaar om ook de volle kosten voor die verdediging bij de sporter te leggen? Houdt de Dopingautoriteit zelfs niet een bepaalde rechtsongelijkheid in stand, namelijk de rechtsongelijkheid tussen vermogende en onvermogende sporters? Anderzijds moet ook de vraag gesteld worden of het weghalen van de financiële drempel niet tot onnodig en zelfs onzinnig laboratoriumwerk gaat leiden (met overigens ook weer een extra belasting van de Dopingautoriteit als gevolg). Dreigt niet het risico dat elke sporter vrijwel automatisch om B-analyses en laboratoriumdocumentatie gaat vragen, alleen maar in de hoop dat er daarbij iets fout gaat? Is het niet onzinnig om de drempel te verlagen terwijl relevante laboratoriumfouten extreem zeldzaam zijn, en het te verwachten meerwerk dus niet tot enige verbetering in de positie van sporters gaat leiden? Is het relevant dat B-analyses vaak tot ongegronde hoop bij sporters leiden, terwijl de aanwezigheid van de verboden stof onweerlegbaar is? Komen we niet terecht in een oneindige cirkel van aanvullende analyses op supplementen, voedsel, medicijnen en andere producten?

3. Adviesvragen

Welk belang hecht de Raad van Advies aan de verschillende hierboven opgesomde argumenten, en kent de Raad van Advies aanvullende argumenten (pro of contra) die in het debat van belang kunnen zijn?

Is de Raad van Advies van mening dat de bestaande praktijk dient te worden gecontinueerd, of adviseert de Raad van Advies om deze aan te passen (en zo ja: hoe dan)?

4. Appreciatie door voorzitter Dopingautoriteit

Met waardering heb ik kennis genomen van het advies van de Raad van Advies.

Ik kan mij vinden in de conclusie van de Raad van Advies dat het niet op de weg van de Dopingautoriteit ligt om laboratoriumkosten voor sporters te vergoeden. Ik zal de bestaande praktijk, waarin de laboratoriumkosten aan de betrokken sporters worden doorbelast, dan ook handhaven.

De bestaande praktijk, waarin de Dopingautoriteit in dit kader ook een adviesrol heeft met betrekking tot de bruikbaarheid en bewijskracht van analyses in het kader van een procedure, zal ik continueren.

Het recht om voedingssupplementen in een dopinglaboratorium te laten analyseren is overigens niet verankerd in het dopingreglement, maar de Dopingautoriteit werkt hier altijd aan mee, en zal dat blijven doen.

Overigens zal ik mij ook blijven inspannen om de door de dopinglaboratoria in rekening gebrachte kosten zo laag mogelijk te houden. Sinds jaar en dag worden deze kosten betrokken bij de onderhandelingen tussen de dopinglaboratoria en de Dopingautoriteit, en die praktijk zal worden gecontinueerd.

Het advies om mij in te spannen voor het realiseren van een adequate financiële regeling *buiten* de Dopingautoriteit neem ik eveneens graag over. De reeds bestaande regeling die NOC*NSF al ontwikkeld heeft, lijkt mij daarvoor het meest adequaat, en ik zal

NOC*NSF verzoeken om de financiering van laboratoriumkosten expliciet in deze regeling op te nemen.

De door NOC*NSF in het leven geroepen regeling verwijst overigens ook naar rechtsbijstandverzekeringen, en de wenselijkheid dat deze door of voor sporters worden afgesloten. Ik zal dan ook met NOC*NSF bespreken of het nodig en/of mogelijk is om laboratoriumkosten expliciet op te laten nemen in de verzekeringsvoorwaarden.

Herman Ram
9 april 2020